

Low-input schapenbedrijf gunstig voor Minas

Cees Jagtenberg en Jaap Gielen

Ook voor de minasaangifte blijkt de naamgeving van het low-input schapenbedrijf een terechte keuze. De beperkte aanvoer van voer en mest drukken het minasoverschot tot onder de 100 kg stikstof negatief. Het groeizame jaar 1997 gaf aan de afvoer van ruwvoer een extra impuls. In het laatste boekjaar drukte echter de aanvoer van rundveedrijfmest het resultaat ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Een positieve invloed gaat ook uit van de klaver waarvan de stikstofbinding de grasgroei een extra stimulans geeft.

Negatief overschot

In zowel 1995/96 als 1996/97 bleven de overschotten van zowel stikstof als fosfaat negatief, (zie tabel 1). Een belangrijke bijdrage hieraan leverde het achterwege laten van de kunstmest stikstofbemesting. De voor grasgroei beschikbare stikstof werd dan ook vrijwel geheel door de klaver geleverd. De aanvoer van stikstof via de klaver varieerde van 150 tot 200 kg per ha, binnen Minas blijft deze aanvoer buiten beschouwing. In 1995/96 werd geen organische mest aangevoerd. De fosfaatbalans kreeg hierdoor wel een erg sterk negatief karakter. In het tweede jaar is daarom overgegaan op de aanvoer van drijfmest om vooral het fosfaatoverschot toch op een meer acceptabel niveau te brengen. Het negatieve fosfaatoverschot steeg daardoor tot - 3 kg fosfaat per ha. Dit terwijl door de

groeizame zomer van 1997 de grasafvoer sterk toenam.

Voergebruik

De mineralen aanvoer via het voer hangt sterk samen met de uitgangspunten van het bedrijf. In het gehanteerde low-input systeem wordt geen krachtvoer aangevoerd. Dit kan doordat het aflammerseizoen pas in mei begint. Er is dan zoveel goed voer in de vorm van gras/klaver beschikbaar voor de ooien, en later ook voor de lammeren, dat krachtvoerverstrekking niet nodig is.

Op het bedrijf wordt zowel ruwvoer aan- alsook afgevoerd. Op het eerste gezicht doet de aanvoer van ruwvoer wat vreemd aan als er ook nog voer wordt verkocht. Vanuit de overweging om de kosten van zowel arbeid en loonwerk te

Tabel 1 De mineralenbalans in de laatste twee boekjaren (kg/ha)

	Stikstof		Fosfaat	
	1995/96	1996/97	1995/96	1996/97
<i>Aanvoer</i>				
Schapen	3	4	2	2
Voer	30	34	8	8
Kunstmest	-	-	17	23
Organische mest	-	45		14
<i>Afvoer</i>				
Schapen incl aanwas	30	29	16	16
Voer	89	125	22	34
Wol	7	7	-	-
Totaal				
Aanvoer	33	83	27	47
Afvoer	126	161	38	50
Overschot	-93	- 78	-11	- 3
Kunstmest correctie			17	23
NH ₃ - correctie	- 22	- 23		
Minas overschot	- 115	- 101	- 26	- 26

drukken wordt het gras voor voederwinning echter op stam verkocht. Zodra de ooien met lammeren de grasgroei niet meer kunnen bijbenen wordt dit gras van goede kwaliteit afgevoerd. Dit is gras met een hoge voederwaarde. In het low-input systeem lopen de ooien het jaar rond buiten. In de winter, februari maart, worden ze bijgevoerd met aangekocht ruwvoer van een lagere kwaliteit. In deze periode zijn de ooien in de derde en vierde maand van de dracht en is ruwvoer van beperkte kwaliteit voldoende.

Het saldo van de voer aan- en voer afvoer is in beide jaren duidelijk negatief. De zomer van 1997 leverde door het groeizame weer nog eens 13 ton drogestof extra voer voor afvoer op. In totaal 35 ton ds ten opzichte van 22 ton in 1996 (tabel 2). De fosfaat en stikstof afvoer in het ruwvoer stegen hierdoor tot respectievelijk 34 kg P_2O_5 en 125 kg N per ha.

Schapen omzet

Het low-input schapenbedrijf beschikt over 10,4 ha waarop circa 180 Blessummer fokooien worden gehouden (zie tabel 2). Voor vervanging van moederdieren worden jaarlijks fokooien aangekocht. De aanvoer van vee op de mineralenbalans bestaat dan ook uit de aankoop van zwoegervrij fokmateriaal. Op het bedrijf zijn alleen Texelse rammen aanwezig voor het leve-

Tabel 2 Bedrijfskenmerken Low-input schapenbedrijf

Omschrijving	1995/96	1996/97
Bedrijfsoppervlakte (ha)	10,4	10,4
Fokooien (gem aanwezig)	177	181
Lammeren per ooi (gem)	2,1	2,2
Lammeren dood < 24 uur (%)	12	9
Gras afvoer (ton ds)	22	35

ren van vleeslammeren.

Het aantal geboren lammeren per ooi nam toe van 2,1 naar 2,2. Hierdoor en door de toegenomen aandacht bij het aflammen kon de afzet van lammeren in aantal toenemen. Echter door de wat tegenvallende groei in de zomerperiode nam de afzet van lammeren, uitgedrukt in kg, iets af. De wolafzet bleef constant en heeft slechts een marginale invloed op het overschot. Zo bedraagt de hoeveelheid fosfaat in wol niet meer dan 0,3 gram P_2O_5 per kg product. De beïnvloeding van Minas door de aan- en afvoer van schapen is in het algemeen beperkt. Een verschuiving van het overschot moet dan ook vrijwel geheel komen uit de aan- of afvoer van voer en of mest.

1997 was een groeizaam jaar, er was zelfs een ruwvoeroverschot

